

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ενότητα 11η, στίχοι 139-259

Δομή

- **στίχοι 139-159:** ο μονόλογος του Οδυσσέα
- **στίχοι 160-259:** η συνομιλία Οδυσσέα και Ναυσικάς. Οι οδηγίες στις ακόλουθές της

Πολιτιστικά στοιχεία

- «να διπλώσει τα ωραία της ρούχα» (στ.141, 307)
- «σφαίρα, μπάλα» (στ. 145, 147)
- «το πανωφόρι....λάδι λιπαρό» (στ.263-264), «και ν' αλειφτώ παντού με λάδι» (στ. 269), «με λάδι...τα ρούχα» (στ.280)
- «πυργωμένα τείχη» (στ.322)
- «κι έχει μπροστά της διπλό λιμάνι...στη σειρά του» (στ. 323-332): πληροφορούμαστε πως η πόλη είχε λιμάνι, όπου έβρισκαν καταφύγιο τα πλοία. Η περιγραφή της κατασκευής των πλοίων δείχνει γνώσεις ναυπηγικής και το υψηλό επίπεδο πολιτισμού των Φαιάκων.
- «από τ' άλλα αρχοντικά...θα σε κρύψουν» (στ. 367-369): η βασιλική κατοικία ήταν πιο λαμπρή και πιο επιβλητική από τα άλλα κτήρια.
- «να κλώθει...της θάλασσας» (στ. 373)
- «ο θρόνος» (στ. 376)
- «μαστίγιο» (στ.386)

Τεχνική της Οδύσσειας

Μονόλογος

- στους στίχους **150-159** ο Οδυσσέας ξυπνάει ταραγμένος και προσπαθεί να καταλάβει που βρίσκεται. Στους στίχους **185-227** ο Οδυσσέας παρουσιάζεται στη Ναυσικά ως ικέτης (στ. 185/206), της απευθύνει φιλοφρονήσεις (στ. 185-206), μιλάει για τα βάσανά του (στ. 207-212), διατυπώνει τα αιτήματά του (στ. 217-220), κλείνει το λόγο του με ευχές (στ. 221-227).

Παρομοίωση

- **στίχοι 163-169:** ο ποιητής αναφερόμενος στον Οδυσσέα κάνει μια πλατιά παρομοίωση. Παρομοιάζει τον Οδυσσέα με πεινασμένο λιοντάρι που ψάχνει για τροφή σε κοπάδι με άγρια και ήμερα ζώα. Με την ίδια τόλμη ψάχνει και ο Οδυσσέας μπροστά στα κορίτσια γιατί τον σπρώχνει η ανάγκη. Η ανάλυση της παρομοίωσης:
 - α) αναφορικό μέρος: «σαν το... σε μάντρα φυλαγμένη»(στ. 163-167)
 - β) δεικτικό μέρος: «παρόμοιος...η ανάγκη» (στ. 168-169)
 - γ) κοινός όρος: η ανάγκη για εύρεση τροφής
- **στίχοι 198-206:** ο ποιητής αναφέρεται στην ομορφιά της Ναυσικάς και στην έκπληξη που του προκαλεί η εμφάνισή της, παρομοιάζοντάς την με ένα πανέμορφο βλαστάρι φοινικιάς που είδε κάποτε στη Δήλο. Η ανάλυση της παρομοίωσης:
 - α) αναφορικό μέρος: «ω ναι...ωραίος βλαστός» (στ. 198-204)
 - β) δεικτικό μέρος: «έτσι και σένα...ν' ακουμπήσω» (στ. 205-206)
 - γ) κοινός όρος: η έκπληξη που προκάλεσε στον ήρωα η θέα της ομορφιάς

Ιδεολογικά στοιχεία

- **Το θέμα της ικεσίας:** ο ικέτης θεωρούνταν πρόσωπο ιερό και απαραβίαστο και προστατευόταν από τον Δία. **Το τυπικό της ικεσίας:** ο ικέτης κάθεται πάνω ή πλάι στις στάχτες της εστίας του οίκου και είτε γονατίζει μπροστά σε αυτόν που ικετεύει αγκαλιάζοντας τα γόνατά του, είτε με το ένα χέρι αγκαλιάζει τα γόνατα και με το άλλο το πηγούνι αυτού που ικετεύει. Συνοδεύει τις παρακλήσεις του με ευχές.

- «γιατί δεν είναι άλλο στήριγμα...καλό τους όνομα» (στ.223-227): εδώ προβάλλεται το ιδανικό της ενωμένης και αγαπημένης οικογένειας.
- «ο Ολύμπιος Δίας... να τα υπομένει» (στ. 230-234): οι αρχαίοι πίστευαν πως την ανθρώπινη τύχη την καθορίζουν οι θεοί και κυρίως ο Δίας. Οι άνθρωποι πρέπει να υπομένουν τα βάσανά τους γιατί τα στέλνουν οι θεοί.

Χαρακτηρισμός προσώπων

Οδυσσέας	Ναυσικά
ταραγμένος αιφνιδιασμένος θαρραλέος αποφασιστικός συνετός έξυπνος διακριτικός	θαρραλέα ευγενική φιλόξενη ώριμη σοφή γεμάτη αυτοπεποίθηση